

GRÖNROOS, SOFIA: Munasarjasyövän operabiliteetin arviointi: auttaako peritoneal cancer indexin määrittäminen?

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 21 s.
Naistentauti- ja synnytysoppi
Toukokuu 2018

Tämä tutkielma käsittelee munasarjasyövän leikattavuuden arviointia ja Peritoneal Cancer Indexin (PCI) merkitystä siinä. Tarkoituksena oli kirjallisuuteen perehtyen selvittää munasarjasyövän leikattavuuden arvioinnissa tällä hetkellä käytössä olevia menetelmiä ja aiheeseen liittyviä uudempia tutkimustuloksia, jotka ovat vielä kokeellisessa käytössä. Samalla arvioitiin myös menetelmien vaikutusta potilaan ennusteeseen. Erityisen käsittelyn kohteena oli PCI, jota on onnistuneesti käytetty jo vatsanalueen syöpien leikattavuuden arvioinnissa, mutta jonka kliininen käyttökelpoisuus munasarjasyövässä on vielä epäselvä.

Aineistona käytettiin aiheeseen liittyviä gynekologisia oppikirjoja, katsausartikkeleita sekä PubMed-tietokannan tieteellisiä artikkeleita.

Munasarjasyövän tärkeimpiä ennustetekijöitä on leikkauksessa jäävän jäännöstuumorin koko, jonka vuoksi leikattavuuden arviointi on erityisen tärkeää. Jos epäillään, ettei täydelliseen tuumorinpoistoon päästä, voidaan harkita muita hoitomuotoja kuin leikkausta. Tällä hetkellä leikattavuuden määrittäminen tapahtuu suureksi osaksi vasta leikkaustilanteessa. Munasarjasyövässä tarvittaisiinkin tarkempia menetelmiä leikattavuuden arviointiin, mieluiten jo preoperatiivisesti.

Läpikäytyjen tutkimustulosten valossa PCI näyttäisi olevan käyttökelpoinen myös munasarjasyövän leikattavuuden arvioinnissa erityisesti intraoperatiivisesti arvioituna. Sen avulla on onnistuneesti ennustettu myös munasarjasyöpäpotilaiden keskimääräistä elinaikaa leikkauksen jälkeen. Lisäksi PCI:n määrittäminen helpottaa potilaiden valintaa kokeellisessa käytössä olevaan Hyperthermic Intraperitoneal Chemotherapy (HIPEC) -toimenpiteeseen. Preoperatiivisesti määritetyn PCI:n ennustearvon osalta ovat tutkimustiedot toistaiseksi vielä ristiriitaisia. PCI:n käyttöön liittyy myös tiettyjä ongelmia ja toisaalta sen käyttöön on kehitetty myös uusia variaatioita, joita molempia käsitellään tämän tutkielman lopussa. PCI näyttäisi siis olevan vähintäänkin hyödyllinen lisä jo aikaisempien munasarjasyövän leikattavuuden arviointimenetelmien joukossa.

Asiasanat: munasarjasyöpä, leikattavuus, peritoneal cancer index (PCI), hyperthermic intraperitoneal chemotherapy (HIPEC)